



ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԻԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՀԱՂԵՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԻԱ ՈՒՐԲԱԹ 29 ՅՈՒՆԻՍԻ 1855

ԹԻՒ 499

ԶՄԻՌՆԻԱ, 29 ՅՈՒՆԻՍԻ

Աստուծոյ դահլիճը յայտարարութիւն մը յուզողից գերմանական գաղափարներէն ժողովրդին մասին իւր քաղաքական ընթացքին, զոր ունեցաւ և պիտի ունենայ արեւելեան խնդրոյն մէջ։ Աստի յիշեալ ժողովը կերեւի թէ մտերմ պիտի սորո՛շէ նախ շնորհակալութիւն մատուցանել Աստուծոյ կառավարութեան, զի ան իւր ջանքերով հաշտութեան հաստատութիւն մը ըրա՛յր։ Երկրորդ՝ յայտնել թէ գերմանական գաղափարներէն համաժողով կարծեաց իստրիոյ, հարկաւոր չհամարիր նոր գաղափարներէն ընել ի մասին նախընթաց որոշմանց գերմանական գաղափարներէն։ Երրորդ՝ պիտի որոշէ թէ գերմանական զորաբաժինները պէտք է որ միշտ պատերազմական կացութեան մէջ մնան։

Այս որոշումն յայտնի կըլտանաւ ի թէ գերմանական տերութիւնները միշտ միեւնոյն վիճակի մէջ կըմնան ի մասին այժմեան պատերազմին։ Այսինքն ո՛չ կուզեն բոլորովին արձակել իրենց պատրաստ զորքերը և ո՛չ կուզեն մասնաւոր ըլլալ պատերազմին։ Յայտնի է թէ արդեօք Աստուծոյ և իրաւունքի կատարելագոյն համաձայնեցան մէջերէն արեւելեան խնդրոյն վրայոք։ Սակայն ըստ երեւմանց առայժմ մեծ տարածայնութիւն չեն երևի մէջերէն։

Կալէի Օրէնքն ըստիւր հետեւալ կերպիւ կըզատէ այս երկու տերութեանց կացութիւնը։

«Աստուծոյ իշխանութեան հարկաւորութիւն մը չտեսնել գործելու, այսինքն յառաջ անցնելու այն կէտէն ուր որ հասած է։ Բայց ըստ սկզբանց ետ չբալըր։ և ահա այս բանով որ իւր քաղաքականութիւնը կըզատուի իրաւունքէն քաղաքականութեան մէջէն։ Իրոք՝ այս երկու տերութեանց կացութիւնը միեւնոյն է։ Ըստորում երկուքն ալ պատճառ մը չեն գտներ որ պարտաւորէ զիրենք գործունեայ կերպիւ միջամուխ ըլլալու այժմեան պատերազմին։ Սակայն այս կացութեան նշանակութիւնը միեւնոյն սկզբանց վրայ հիմնեալ է։ Անոնք որ կրեն թէ Աստուծոյ վերադարձաւ

Իրաւունք քաղաքական խնդրէն, չեն ուզեր կամ չեն կրնար դիտել իրոք ճշմարտութիւն։

«Սոյն ժամանակիս պարագաներն են որ կը ստիպեն զԱստուծոյն ձեռքերը կապած մնալ։ և այս պարագաներէն մէկ գլխաւորն ալ իրաւունք քաղաքականութիւնն է որ անոր ընթացքը կարգիլ է։ Սակայն պարագաները յառաջ կուգան ինչպիսիքն և ինչպիսիքն որ մերժեցին իրենց հաճութիւնը տալու։ Աստուծոյ առաջարկութեանցը զորս յառաջ դրաւ Վենայի խորհրդակցութեանց մէջ։ և այս կերպիւ անկարող ըլլին զիրենք հասարակաց ազգու գործողութեամբ մը և իրենց գործակցութեամբը աշխատելու վրան։ Դեռահաստատութեան հաշտութեան է ինչպիսիքն և ինչպիսիքն նախամեծար համարեցին՝ յանձնառու ըլլալով ամեն վտանգից, պատերազմից զխուսածական յաջողութիւնը փնտռել և նոր քաղաքականութեան մը հետեւիլ։ Զոր Աստուծոյ կառավարութիւնը չընար արգելաւորել, բայց նոյն քաղաքականութեան ձեռնառու ըլլալու խօսք տուած չէ գաղափարութեամբ և ոչ իւր օգուտը կըպարտաւորէ այս բանին։

«Ի վերայ այս ամենայնի Աստուծոյ չընար անհոգ մնալ Ուստի առջև և քանզի Ուստիան կերպագոյն և անհրաժեշտ կըլանակաւ չարտաւորեցաւ Աստուծոյ հաստատուն պահել հաշտութեան համար առաջարկեալ երաշխաւորութիւնները։ Աստի Աստուծոյ հարկաւորեալ ըլլալով այսոր սպասել զէպքերուն ընթացիցը, կրնայ ստիպուիլ իւր գործունեայ պաշտօնը փրկարանքէն և քանզի անոնք չեն ինչպիսիքն ըլլան, պիտի գտնեն զիրենք այն պիտի քաղաքական ընթացքի մը մէջ, որ կապու հոլցրէ Վերմանիոյ և իւրապիսի օգուտները, և այս քաղաքականութիւնը ընկերացեալ պիտի ըլլայ ակնածելի գործութեան մը՝ որպէսզի կարող ըլլայ իւր զիտաւորութիւնները իրենց գտնելու։

«Այս ապահովութիւնը պիտի հանդարտեցնէ զտարակաւ տեղիները, որ կըծագին անստույգ ապագայէ մը։ Այս մասով ևս Աստուծոյ կացութիւնը կըզատուի իրաւունքէն կացու-

թեանէն։ Բանդի բաւական չէ որ այս երկու տերութիւններն ալ սպասողական վիճակի մը մէջ կըմնան, այլ պէտք է, ապահովել իւր համար երկու զաւից ազգերը, որ Աստուծոյ քաղաքական ընթացքը, որ անկախ է արեւելեան և արեւմտեան տերութիւններէն, զորանայ ու ևս առաւել հաստատուի։ և այս բանը ուրիշ կերպիւ չըլլար բայց միայն իրաւունք և բոլոր գերմանական գաղափարներէն ալ նոյն քաղաքական նախընթաց ընդունելով։ Աստի Վերմանիոյ ազգապիտան տարաբարութեանը կըլիարեւոր պատրաստել զաւելորդը այս ցանկալի գործոյն։ Բայց եթէ մինչև ցայսօր Ուստիոյ հակառակ եղող լրագրութիւնները Աստուծոյ դէմ կըզառնան և կը յանդիմանեն զիրենք իւր անհոգութիւնը համար, որ ուրիշ բան չէ բայց միայն խոհեմութիւն, և իւր կարծեցեալ անտարբեր և առանձին կացութեանը համար որ վերջապէս վտանգի մէջ պիտի ձգէր Վերմանիոյ ապահովութիւնը, այսպիսի լրագրութեանց՝ ներքին մեզ պատասխանել թէ «նչ ազգասէր և ոչ քաղաքագէտ է»։

Քաղաքիս Ինքնաշարժ անուն գաղղիարէն լրագրոյն 806 թուոյն մէջ կըկարդամք։

«Սոյն քաղաք միշտ ձախող գուշակութիւններ ընդունելով տեսնելով որ Վենայի ստատուպի պաշաւումը կերպարի արտաքին կարգի պարագայից զուգընթացութեան մը պատճառաւ, կերեւալային թէ այս բերդը պիտի չառնուի և հետեւաբար մեծապէս կըտրուի։ Սակայն Ուստիոյ գործակցութեանը որ կըպաշտպանեն այս բերդը, նոյն կարծեք չունին։ և այս մեր ըսածին ուրիշ ապացոյց հարկ չէ մեզ փնտռել, բայց միայն յետագայ խօսքերը յաւելուածոյ ծանուցագրոյն յաւելալով ինքեւրոյն լրագրոյն՝ յունիսի 6-18ին պատահած պատերազմին վրայոք։ «Աստի, կրնէ Վորդը քաղաքի իշխանը յարձակման անյաջողութեանը վրայ խօսելով, գաղափարները հարկաւորեալ շարունակելու զիտաւորութեան պաշաւումը։ Բայց տակաւին շատ ժամանակ պիտի չըլլէ և պիտի պարտաւորին անբաւ զոհեր ընել։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԳԵՂԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՓԵՐՏՆԵՆՏՈՍ ԵՒ ՎԱՆԵՐԱԿ

Իշխան շատ յորդեց ու պատուեց զիտաւորէն, ու ետքը վաղեց ու փարեցաւ զպարսնոյցաւ իւրեանցն ու գրկուեցաւ հետը։ Եւ այն ինձի իշխան, ըսաւ ձերորդ, այս տիկինը յորդեց և չուտով գնաւ ընթերցան համար աղէկ կերակուր պատրաստել։ Եւ աղէկ անկողին մը։ Եւ անոր քովը կըմնամ, թէեւ իմ իշխանացութեանէն չիւթաւոր բան մը պիտի չհասկնայ։ Իմ քաղաքաւոր ծառանիս չեկաւ տակաւին Վալիկայէն որ նոր լուրեր բերէ...։ Եւ ուր մնաց արդեօք մինչև հիմա։ Ըստինքն ծագեցաւ...։ Եւ ինձի համարձակի աղաչելով քեզի, տիկին, որ պատմես ինձի քու յաւալի գաղափարներէն, որոնք հարկաւորեցին զքեզ գալու իմ գիւղական խուցս ըսաւ իմ քեզիս, ու ապահով եղիր որ անխոհեմ հետաքրքրութեան ոգով չեմ հարցնիր քեզի, այլ սատարի եղանակով զոր ունիմ քեզի օգնութիւն մը ընելու։ Վալիկայի արգէն ճանցած ըլլալով անոր վեհաձեռն սիրտը չեղեցայեցաւ աւանդելն մանրամասնաբար պատմելու անոր իր գաղափարներէն իրենցը։ Բայց և շատ անգամ խօսելու առնել արտասուածայ փոակ մը հաս-

նելով կարգիլ զիրենք իր պատմութեանէն։ Եւ քանի ալ կըստիպուէր անոր տեղը շարունակելու այս տրամադրութեանը։ Եւ արեւմտի իշխան ալ խոհեմեցան ընելով անոր պատմութիւնը չեն կրնար զաւել իր արտասուքները։ Իրենց քանի ալ բազմիցս երեսը ետ կըզարձենէր իր ունեցած աչքերը չայտնելու համար ետքը խորին լուսութիւն մը տիրեց մէջերէն։ Եւ տոյ ձերորդ յարգանքով Վալիկային ձեռքը բռնելով, մի յուսաբեկ վիճակ, կոմս և իր իշխան ըսաւ անոր, որքա՛ն քու ազնիւ երկանդ վրայ, բայց և միջոցաւ խորհելով որ երկինքը ամենակարող խնայած մը կայ, որ անշուշտ ամենեւին պիտի չթողու զքեզ։ Եւ ետքը շարունակեց և Վինա ու ևս ըստ կարողութեան միւրում պիտի աշխատեիր գտնել քեզի հարկաւոր եղած բաները պատրաստելու։ և թէ որ հաղորդիքներ քեզի փնտռելու ըլլան այս պաշտին մէջ, որ գրեթէ անձնաթէ է, կարող պիտի ըլլամք թաւգուցանելու զքեզ ամեն իտալականութիւններէն ու պէտք եղած ժամանակը պատրաստ եմք ըստ կարողութեան մերում պաշտպանելու քեզի։

Ձերմարին խոցը միայնակ անակ մըն էր, ու երկու երեք անշուք սենեակներու բաժնուած։ Եւ մէկը այն գիշեր կոմս և իր իշխան պատրաստուած անկողնոյն քովը օրօրոցի տեղ պարզ կողով մը դրաւ Վալիկային համար։ և ու-

հանդարտութեամբ մը զանկալ քնացուց։ և երբ որ քունը տիրեց անոր վրայ, գնաց սեղանը նստելու միւս սեղանակիցներուն հետ։ Զիտոր տիւ երկու մանկաքը՝ որ մինչ ցայժմ չուրային բոլոր շարժումները կըգիտէին, հանդարտութեան օրօրոցին մերձեցան, ու մինչ գիշերիկ է այս մանուկը կրնէին ցած ձայնով, վաղը աղաւոր ծաղիկներ հաւաքենք ու հայրենիս ալ անոր ուրիշ համեղ ձուկ մը բռնէ։ Եւ հետք մը ըլլար որ կարենայինք գրկելու զանկալ, ու քնացնելու ինչպէս որ մայրերնիս կըքնացնէր մեր պզտիկ եղբայրը, որ հիմա հրեշտակ եղած է երկինքը։ Եւ այս մանկուկը քնացուցին զանի շնորհքով մը ինչպէս որ մայրերը ու գայեակները սովորութիւն ունին քնացնելու փոքր տղաները։ Այս մանկուկը զանկալ քնացնելով ըսելով իրենց քունն ալ եկաւ և անկողնոյն քովը ինկան ու մէկը մէկը քով կարգաւ ննջեցին։

Ինքեւրոյն միայն ձերեղէն էր, զորոնք իշխան նախապատրաստած էր։ Եւ արեւմտի ձերնորսն ալ գնաց ինձոր ու թուր բերաւ ու բաժակ մըն ալ լեցուն գինի։ Այս գինին, ըսաւ Վալիկային, մինակ քեզի համար է։ Եւ երբ սովորութիւն չունինք ուրիշ տոնէն խմելու, բայց միայն մեծ տոներու ու հանդէս մը ունեցած աւանդին։ Եւ երբ ընթերցելն լմացուցին, տիկին ըսաւ իմ քեզիս, այս գիշեր քեզի կընտելնէր այս սենեակը։ և հա՛ն անկողնոյն, կը յուսանք որ

ՓՅՏՆ ԼՐԱԳՐՈՅՑ 493-494-495-496 և 498 թիւերը։





ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ, 25 ՅՈՒՆԻՍԻ

Նշանակութեան արժանի երեւելի նոր գէպը մը չկայ խորմի մէջ ուսկից հասած վերջին լուրերը ամսոյ 23էն են: Վաշակիցները մեծ գործունէութեամբ կը շարունակեն միշտ իրենց զին ուսումնական գանձան պատրաստութիւնները: Եւ խորամանկ օր ըստ օրէ յառաջդիմելու վրայ են: Լսոնց շինութիւնը թէպէտեւ ի սկզբան մեծ զոհեր կը պատճառէր, և յունիսի 10-11ին օրերը երբոր գործաւարները բաց տեղը կաշխատէին, օր եղաւ որ մինչեւ 200 հոգի սպանուեցան թշնամոյն գնդակներէն, սակայն այժմ ամենէն մեծ կորուստը՝ օրը 50 հոգին չանցնիր: Վաշակի ամբողջութեամբ գրեթէ լընջան, զորոնք յաճախ տեսնելու կերթային իշխանի դուռը պետք և հարկաւոր եղած տնօրէնութիւնները ի գործ դնել կուտայ: Այս քաղաքը այժմ այնքան ամբողջեալ է, որ բոլորովին ապահով կը համարուի թշնամոյն արշաւանքէն, և թէ փորձ փորձելու ըլլայ անոր վրայ յարձակելու:

Այսպէսեան հրովարտական հետեւեալ փոփոխութիւնները ի գործ դրուեցան:

Վարդը Մէհմէտ փաշան՝ թանգիմաթի ժողովոյն նախագահ կարգեցաւ: Եւ իզմիրի նախորդ կուսակալ Իսմայիլ փաշան, ու Վ խորհի նախորդ կուսակալ Սամի փաշան նոյն ժողովոյն անդամ անուանեցան:

Ինքնապի տեսչութիւնը, որուն վերակազմէր Հիւսէյն պէյը, ընծուեցաւ: Եւ անոր տեղը Եհէմէ Լիւթի ըստեւ պաշտօնը հաստատուեցաւ: Եւ որուն վերակազմութիւնը՝ Վ առնայի փաշան կուսակալ (Խալիս փաշայի յանձնուեցաւ:

Երբէ Եհէմէին Վերադարձի համարակալ կարգեցաւ և այս առթիւ երկրորդ կարգին երկրորդ աստիճանի գործակալ անուանեցաւ:

Կոստանդնուպոլսոյ զինուորական ժողովոյն նախագահ Սահմէր փաշան՝ Վ խորհի կառավարիչ կարգեցաւ: Եւ Սիֆաթ փաշան, որ կայսերական պահապան գործը պատերազմական ժողովոյն նախագահ էր, Կոստանդնուպոլսոյ զինուորական ժողովոյն նախագահ անուանեցաւ:

Խորմի գաղղիացի զօրաց նախորդ վերին հրամանատար Վանուպէր զօրապետը այսօր խորմէն հասաւ ի Կոստանդնուպոլս:

Օգոստոսի Սուլթանը՝ ցանկալով իւր կայսերական գոհունակութեանը ապացոյց մը տալ բարձրաստիւ (Արտաթիւթ) իշխանի փաշային իւր հաւատարմութեամբ և գործունէաց ծառայութեանը համար, բարեհաճեցաւ երկու պատուական ագարակ շնորհելու Վորին Սարճը: Եւ որոյմէ մէկը՝ Վ Սուլթանի գեղը և միւսը իւսկիւտարի մէջ է:

Եւ Եհէմէ փաշան առատածնութեան շնորհը ծովապետ Վահիտ փաշային վրայ ևս տարածեցաւ, որ ինչպէս յայտնի է, Վ Օսման օսմանեան նաւատորմին հրամանատարն է, և առայժմ Կոստանդնուպոլս կը գտնուի: Եւ իշխան ծովապետին ամսական թոշակին վրայ 25 հազար զուռուշ յաւելցաւ ի նշան գոհունակութեան:

Կայսերական հրովարտական պէյուքեան աստիճան շնորհեցաւ փողբանցի տեսուչ Տիւրքեան Սիհրան չէլէպիին, արքունի գլխաւոր ակնագործ Տիւրքեան Պոլոս չէլէպիին և Փէսխանի վերատեսուչ Ալթըմեան Տիւրան աղային: Այցեալ ուրբաթ օրը այս վսեմափայլ հայկազուն Պէյերը Չըքաղանի սրահը դացին և սրտիւ ունեցան իրենց անձնակազմը զգալմանց և խորին երախտագիտութեան հաւաստիքը մատուցանելու Վորին Վ Եհէմէ փաշան:

ՔԱՆԱԶԱՆ ԽԱՌԲ

Չմիւսնիս, 29 Յուլիս:

Վահանգիս կուսակալ վսեմափայլ Սիւլէյման փաշային խնամքը մանրամասն հարցաքննութիւններ կը ընեն աւագակաց հետ մասնակցութիւն ունեցող յանցաւորաց, որոնք անցեալները չըձայ գիւղերը բռնուելով իզմիր բերուեցան և բանտարկուեցան: Ըստ հրաւիրանաց յիշեալ փաշային, Անգղոյ, Վաղղոյ, Աստրիոյ և Սարտեհիոյ հիւպատոսներէն մէկը՝ փոփոխակի ներկայ կը գտնուին այս քննութեան ժողովոյն մէջ:

Վաղաքէն հինգ ժամ հեռու ագարակ մը, քուռուշի օխան:

Կայ որ գաղղիացի վաճառականի մը կը վերաբերի Սոտերս աւագակները՝ վրէժխնդրութեամբ ոգւով կրակ ձգեցին և այրեցին զայն: Այս հրկիւղութեանն ծագած վնասը 250 հազար զէշ կը հասնի:

Յարգոյ մօտիւ Վառիք Սարգիս լեզուագէտ անձը, որ իւր գրաւոր զանազան գործքերով ծանօթ է հասարակութեան, առաջին խորհրդոյ քարտուղարի և թարգմանի պաշտօնը ընկալաւ: Անգղիական օսմանեան զօրաբաժնին մէջ ամսական վարձքով մը և այլ օգուտաւոր պայմաններով:

Վնդհանուր ազգին մեծագոյն մասին արդէն յայտնի է Սիւլթանեան միաբանութեան մէջ ի փարիզ ծագած ցաւալի երկպառակութիւնները ու կռիւները, և Սուլթանեան վարժարանին այժմեան անկարգ և խղճալի վիճակը: Ուսկից աշակերտները օր ըստ օրէ կը լքեն իւր մայրաքաղաքին Վրեւելեան նորահաստատ վարժարանը կերթան, որ մօտեցաւ հիմնադրեցաւ վրէժխնդրութեամբ արժանապատիւ տէր Հարց, Վարգիս վարդապետի թէնօրեան, Վարդիկ վարդապետի Վաղղիեան և Վարդիս վարդապետի Վաղղիեան: Որոց ազգասիրական դիպացմանքը, աղատաւոր գաղափարները և կրօնական հեղահանի ու զինանոց սկզբունքը շատ լուրն ծանօթ է: Եւ թէ չիմք սխալը, միայն այս առաքնութեանները կը ինչպէս սկզբնապատճառը գաղթական իւսուցչութեանց՝ որ տեղի ունեցան ի Փարիզ, և որոց ճշմարիտ պատմութիւնը բարեւեր հասարակութիւնը պիտի կարգայ նորատիպ գրքոյն մէջ: Որուն ծանուցումը գրած է մը ատաղկալ թերթիս վերջին էջը:

Վրեւելեան վարժարանին մէջ, որուն յայտարարութիւնը քիչ տեսնեն պիտի ելլէ, առայժմ 18 հայազգի աշակերտ կան: Որոյմէ 12ը արեւելեան և 6ը հուսթական Հայ են:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

Վրեւելեան վարժարանին մօտայ 23էն հասած լուրերը կը ցանկացնեն թէ քուռուշի կը շարունակուի յիշեալ քաղաքը և օրը 20 հոգի չափ կը մեռնի եղեր: Վահրէի մէջ և անոր բոլոր շրջականները բաւրովին դադարեց և այս փառք:

ԾԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՆՑԻՑ

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐՃԱՐԱՆԻՆ

Հրատարակել ի ձեռն արժանապատիւ Հարց, տէր Սարգիս Վ. Թեոփորեան, տէր Գաբրիէլ Վ. Այվազովի, և տէր Արթուր Վ. Գալստիան:

Ի ՓԵՐՏՈՒ

Ի գրանցի պարն Նախի Վրախան:

«Վրեւելեան» որ շատ Գրքէ, ապա շատ, և ոչ Գայ առ լոյսն, ի Վրեւելեան գործէն նորա: Իսկ որ առնէ զճնարարութիւն, Գայ առ լոյսն, ի յայտնի լինիլ Գործէն նորա ի Վրախան Գործէն նորա: (Գրք. Գ. 20):

Այս գործը Չմիւսնիս քաղաքէն ունեւոր պատուական զրք մըն է: Որուն նպատակը ճշմարտութիւնը երևան հանել է ի վրայ գործող և գաղթական անցից, որ տեղի ունեցան Սուրբառան ազգային վարժարանին մէջ: Այս անցից կարեւոր ծանրակշիւ և միանգամայն խիստ հետաքրքրական են ազգին ընդհանրութեանը համար: Վստայ տարակոյտ շուրջ թէ յարգայ հասարակութիւնը պիտի աճապարէ գնայ առնելու այս հարկաւոր պատմութեան զրքը: Ուսկից շատ օգտակար տեղեւորութիւններ պիտի ստանայ ի մասին հայւոյ Սիւլթանեան միաբանութեան, անոր այժմեան ընդհանրական արքային տեղեւորութեան և քանի մը գլխաւոր միաբանից ազգասիրական ըմբռնիլ վայրը:

Կըլծաւ Իւրիւր: Արշալուստի գրատուը ի գին 2 ֆրանքի:

Յունաց քաղաքին առջն պատուական ծովա- Բաշի- ներ լինաւ էն: Եւ իւրաքանչիւր հաւատարմութեամբ և ափսոս զինելով իւրաքանչիւր լին ծանուցիլ որ ուրիշ:



Գրեւորութիւն Զուրուշ:

Այս անգին զրքը, որ բոլորովին բաղկացեալ է առողջարար խորհրդէ, չի պարունակիր իւր մէջ ոչ անցից և ոչ ուրիշ վնասակար գոյացութիւններ: Որքով որ քաղաքէ փախուց և մատաղ մանկանց ու խիստ տկար կազմուածոց համար, նոյնպէս շատ և հաստատուն է արմատախիլ ընելու գիւնարութիւնները նաև ամենէն խիստ ուժեղ անձնութիւններէ: Բայց յայտնաբերուեցաւ անհասկնալիք իւրաքանչիւր ծանուցիլ: Եւ հետեւեալ ծանուցիլ: Այս զրքը առնուելով, իր հետագօտէ և միանգամայն կը փարստէ ամեն տեսակ հիւանդութիւնները որ և ինչ աստիճանի հասած ըլլան և որչափ հին ժամանակէ հետեւ արմատացեալ ըլլան: Հազարաւոր մարդիկ բժշկեցան այս զրքը գործածելով, որոյմէ շատերը գրեթէ ամբողջ գուր համեմէն ետան, ինչ մը յարատեւութեամբ վերստին ստացան իրենց առողջութիւնը, և կենդանական զօրութիւնն անոնք բերին երբեք չըլլած զրքէն: յայտնի կարելի է ինչ բոլորովին:

- Իւստի աստիճան արմատացեալները յուսահատութեան մէջ թող չլինան: այլ արժանաւոր փորձը ընեն այս պատուական զրքին ազդեան ներգործութեանը, և շատով ինչ քաջաւոր ջանքերը ստանալու բարեբաղդութիւնը պիտի ունենան:
- Սը յորդորեմը գիւնարութեանը, որպէս զի որչափ կարելի է, փութապէս հոգ տանին գործածելու այս բժշկարար զրքը հետեւեալ խօսութեանց համար որ են,
- Ընդհանրական ջերմք (Ֆիւրէ Եւթիլիթիսմաթ):
- Եւրոպական թիւն (աւթմ):
- Իւրոյոյ մորթոյն վրայ եղած բիծերու ախտը:
- Բոլեւական ջերմքը: Մաղձ (զաֆրա):
- Թորացաւութիւն, կամ Թորայի տկարութիւն:
- Կուսարման (աւթմ): Զրգորութիւն (սրգա):
- Օձիկ (եւրոպական թիւն): Խիթ (անձը):
- Վանանց ամսական օրինակ անկարգութիւնը:
- Ամեն տեսակ ջերմքը: Ուստացաւութիւն (նիգրիս):
- Գլխացաւութիւն: Գլխարարարութիւն: Կարեւոր (սարլը):
- Բորբոքումն (Եւթիլիթիսմաթ): Գարեւն (սարլը):
- Լեղի (գառա ձիւր) հիւանդութիւնը:
- Երկամաւութեան (նիգրիթ):
- Տեւատեւութիւն (մայաւր):
- Յոգացաւութիւն (բիւնաթիւսմ):
- Միկարգութիւն: Խոյլ պարանոցի (ստաւա):
- Երկրորդական զէպը գաղղիական ախտի:
- Խիճ երկամանց և միկանոցի (կաւթիւ):
- Սաստիկ ջրացաւութիւն (սրգաւմ):
- Ուրոյոյ (գիւնթոր): Կեղք (իւլեւ):
- Ամեն տեսակ որդերը (սողուն):
- Արթրիտեան ախտերը (Ֆուլէկ իւլթի):
- Թուրութիւն և նուազումն ուժոյ, որ և ինչ պատճառներէ ծագած ըլլան:

Այս զրգաւորները կը վաճառին ի Լոստոն միտար Թոփմ շրջութիւն գործատուներ, որ և Սիւլթան ըստեւ թաղը թիւ 244: Իսկ օտար երկրները գլխաւոր զրգաւորաց բոլ կը գտնուի: Իզմիրի մէջ սինեթ Եւթիլիթիսմաթի զրգաւորաց և իստութիւնը կը ծախուի: Ի Ֆուսկից թաղը Սուլթանի ծախքէն ըստեւ փողքը թիւ 30:

Այս զրգաւորաց տուփերը գտնուան մեծութեամբ են, և կը վաճառին 8-21 և 32 զուռուշի իւրաքանչիւր, և ամեն մի կուս մէջ տպեալ ծանուցադր մը կայ, որ յիշեալ զրգաւորաց գործածութեան վրայ ծանրամասն տեղեւորութիւններ կուտայ, գաղղիական, անգղիական և հայերէն լեզուաւ:

Միտար Թոփմ շրջութիւն իւր այս զրգաւորաց համար Ալիբի կայի Նիւ Եւրոք քաղաքը ևս նոր գործատուներ մը հաստատեց: Եւ կը գտնուի ի Սիւլթան Լէն փողքը, թիւ 80:

Հրատարակել և տէր լրագրոյ: Դոյնա Գ. Պալլապարեան:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐԴԱՆՈՒՄՅՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ